

[Rs. Nielsen.]

til den Lønsats, hvoraf der skal ydes dem Efterløn, og i samme Paragrafs Stykke 4 bestemmes det, at der af Skolens aarlige Statstilskud tillægges Efterlønskassen et Beløb af 2 Kr. for hver Elev i Skolen.

Jeg er ængstelig for, at Kravet til de enkelte Medlemmer skal blive saa stort, at dette resulterer i en yderligere Affolkning af nævnte Kasses Medlemstal. Det bør imidlertid paaskønnes, at Staten, selv om Antallet af Medlemmer i Fri- og Fortsættelsesskolens Pensionskasse er i Tilbagegang, ikke har været smaalig, men har opretholdt sit Tilskud; sidste Aar androg dette 54 000 Kr., medens Medlemmernes Indskud var 23 000 Kr.

Det er mit Indtryk, at det er af stor Betydning, at der her træffes en forsvarlig Ordning for Statskassen og for dem, som skal nyde godt af disse Bestemmelser. Jeg skal derfor med disse Bemærkninger anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling i det høje Ting.

H. P. Johansen: Jeg skal tillade mig at anbefale dette Lovforslag, hvis Formaal er at lovfæste Pensionsregler for Lærerinder og Lærere, der er ansat ved Friskolen og Fortsættelsesskolen. Som man vil se af Bemærkningerne til Lovforslaget, er det ikke noget stort Antal Personer, det drejer sig om, ca. 800. Alligevel er baade Lovforslaget og Bemærkningerne til det af en vis Interesse. Af de vejledende, fyldige Bemærkninger, der ledsager Lovforslaget, ser man klart og tydeligt, at det fri Initiativ ikke har kunnet løse et Pensionsspørgsmaal som dette, i alt Fald ikke paa tilfredsstillende Maade. Saavel Staten som de paagældende selv har ydet et Beløb til Pensionskassen, men der har ingen Pligt været for de paagældende Lærerinder og Lærere til at indmelde sig i den. Resultatet af denne frivillige Ordning har da ogsaa været mindre godt, hvad man kan se paa tre Maader: for det første ved at betragte Statstilskuddet til Pensionskassen, for det andet ved at betragte det Antal Lærere og Lærerinder, der har sikret sig Pension, og for det tredje ved at studere Pensionskassens Status.

Hvad det første Forhold angaar, har Statens Tilskud stadig været stigende. Til at begynde med var det mindst 30 000 Kr. om Aaret, men det steg derefter til 35 000, 40 000 og 50 000 og er i Øjeblikket oppe paa saadan noget som 55 000 Kr. Grunden er vel den, at der er alt for faa, navnlig af de yngre Lærere, som har meldt sig ind i

Pensionskassen, med andre Ord, at Lærernes eget Bidrag er for ringe; derfor har Statens Bidrag stadig maattet sættes op. Nu har man selvsagt aldrig kunnet vente, at alle Friskolens Lærere og Lærerinder vilde indtræde i Pensionskassen. Man har vistnok regnet med, at tre Fjerdedele vilde gøre det, men det har vist sig, at Forventningen herom er slaaet fejl. I 1922 havde disse Skoler 743 Lærere og Lærerinder, men kun en Trediedel var tilsluttet Pensionskassen. I 1927 var Medlemstallet dalet til 215 og i 1931 yderligere til 176. Det vil altsaa ses, at kun mellem en Fjerdedel og en Femtedel af Friskolens Lærere og Lærerinder har tilsluttet sig Pensionskassen. Med Hensyn til det tredje Forhold, jeg nævnte, Pensionskassens Status, er den heller ikke tilfredsstillende. Den blev grundigt undersøgt for et Aars Tid siden af en Direktør for Statsanstalten for Livsforsikring. Resultatet blev, at Aktiverne kun dækkede Halvdelen af Forpligtelserne. Jeg synes, at naar man ser dette, kommer man klart og tydeligt til det Resultat, at det er en Nødvendighed at faa en ny Ordning af dette Pensionsspørgsmaal. Jeg kan derfor anbefale det Lovforslag, som den højtærede Minister har fremsat. Thi selv om de nærmere Enkeltheder naturligvis skal fastsættes ved en Vedtægt, som Ministeren skal godkende, rummer Lovforslaget alligevel saadanne Rammer, at man har Grund til at formode, at der vil komme en effektiv Pensionsordning ud af det.

Jeg skal her nævne § 1, hvoraf det ses, at der ikke kan udbetales Statstilskud til en Friskole, medmindre det for Ministeriet godtgøres, at Skolens Leder og dens Lærerpersonele er Medlemmer af Pensionskassen, Efterlønskassen, som den kaldes; der er visse Undtagelser, men det er den faste Regel. Og i § 3 hedder det, som nævnt af den første ærede Taler, at Medlemmernes Indskud skal være mindst 4 pCt. af den Lønsats, hvoraf der skal svares dem Efterløn, og at Skolen skal yde 2 Kr. pr. Elev. Med andre Ord, Ministeren har sikret, baade at det økonomiske Grundlag er i Orden, og at Lærerne kommer til at yde et Tilskud i Lighed med det, Folkeskolens Lærere og mange andre skal yde til deres egen Pension. Nu vil man maaske stille det Spørgsmaal — det er egentlig allerede stillet —, om det er nødvendigt at have saa afgjorte Bestemmelser, som her er Tale om, om det overhovedet er nødvendigt at kræve obligatorisk Indtræden i disse Pensionskasser. Jeg har ogsaa bemærket, at Friskolens Repræsentanter ikke har tilkendegivet Tilslutning dertil. Det er meget forstaaeligt, thi denne Forpligtelse